

Acord núm. 1/2017, pel qual s'aprova la Declaració de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua sobre la competència lingüística del personal de les administracions valencianes com a garantia dels drets lingüístics dels valencians

Vist l'escrit de la Secció de Foment de l'Ús del Valencià (R.E. núm. 51/2017, de 13 de gener), en el qual es proposa la incorporació en l'orde del dia del pròxim Ple, per la via d'urgència, d'una proposta de declaració titulada «L'Acadèmia Valenciana de la Llengua, els drets lingüístics dels valencians i la competència lingüística del personal de les administracions valencianes».

Atés que, d'acord amb l'article 17.4 de la Llei 40/2015, de Règim Jurídic del Sector Públic, en el moment d'iniciar la sessió plenària figuraven tots els acadèmics i van aprovar la urgència de l'assumpte per a incorporar-lo a l'orde del dia.

Sotmesa a debat la qüestió incorporada per urgència i incorporades les diferents esmenes presentades al text, el Ple acorda aprovar per unanimitat la declaració següent:

DECLARACIÓ DE L'ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA SOBRE LA COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA DEL PERSONAL DE LES ADMINISTRACIONS VALENCIANES COM A GARANTIA DELS DRETS LINGÜÍSTICS DELS VALENCIANS

La Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià, té com un dels objectius específics «fer efectiu els drets de tots els ciutadans a conèixer i usar el valencià» (article 1.2.a) i estableix que «al territori de la Comunitat Valenciana, tots els ciutadans tenen el dret a adreçar-se i relacionar-se amb la Generalitat, [...] amb els ens locals i altres de caràcter públic en valencià» (article 10). En tot cas, cal garantir que, en les actuacions administratives iniciades a instància de part i els expedients iniciats d'ofici, «les comunicacions i altres actuacions es faran en la llengua indicada pels interessats» (article 11). Per a fer-ho possible, «l'Administració adoptarà les mesures que calguen per impedir la discriminació de ciutadans o activitats pel fet d'usar qualsevol de les dues llengües oficials, així com per garantir l'ús normal, la promoció i el coneixement del valencià» (article 6).

Pel que fa a l'Administració educativa, la mateixa llei establia que, «atesa l'oficialitat del valencià i el castellà, els professors han de conèixer les dues llengües» (article 23.1), manament que ha sigut incorporat finalment a la catalogació dels llocs de treball de l'Administració educativa i en l'accés a ella. No així en la resta d'empleats públics, a pesar que l'article 30.2 preveu que «a les bases de convocatòria per a l'accés a càrrecs, ocupacions i funcions públiques per la Generalitat Valenciana i Corporacions Locals, en l'àmbit de les respectives competències, podrà exigir-se un coneixement suficient de valencià per tal que puguen realitzar-se les funcions públiques d'acord amb els principis d'ús del valencià, previstos a aquesta llei». La falta d'exigència de la llengua pròpia en les convocatòries de selecció de treballadors públics ha reportat conseqüències negatives per al foment de l'ús oficial del valencià. Les successives lleis de la funció pública valenciana, tot i haver reconegut el

coneixement del valencià com a mèrit, no han inclòs l'acreditació de la competència lingüística generalitzada per al personal al servici de les administracions valencianes.

El 14 de juny del 2001 els grups parlamentaris signaren el Pacte pel Valencià «per tal d'enfortir la convivència i la vertebració social», amb la voluntat de «concretar, desenrotllar i actualitzar els manaments de la LUEV». Entre altres mesures de normalització lingüística, es comprometeren a «garantir l'ús del valencià en totes les activitats oficials de les institucions valencianes [...]». Especialment es garantirà el compliment de la legalitat pel que fa a assegurar que qualsevol ciutadà puga rebre les comunicacions oficials i adreçar-se a l'Administració en valencià».

Este compromís dels diputats valencians es materialitzà posteriorment en l'article 9.2 de l'Estatut d'Autonomia (Llei orgànica 1/2006, de 10 d'abril) que proclama que «[...] els ciutadans valencians tindran dret a dirigir-se a l'Administració de la Comunitat Valenciana en qualsevol de les seues dos llengües oficials i a rebre resposta en la mateixa llengua utilitzada». Este manament guarda relació directa amb el contingut en l'article 6.3 del mateix Estatut, el qual afirma que «la Generalitat garantirà l'ús normal i oficial de les dos llengües, i adoptarà les mesures necessàries per tal d'assegurar-ne el seu coneixement». Desafortunadament, no s'ha garantit mai de manera plena la igualtat proclamada.

L'AVL ha reiterat en diferents declaracions institucionals que per a evitar la discriminació lingüística dels valencianoparlants cal «garantir el dret dels ciutadans a usar el valencià i a ser atesos en valencià en tota l'administració pública, assegurant a estos efectes la capacitació lingüística adequada dels funcionaris i treballadors públics» («Declaració amb motiu del vinté aniversari de la LUEV», de 20 de novembre del 2003). En el mateix sentit, el Ple de l'AVL ha manifestat que «el dret dels ciutadans a usar el valencià i a ser atesos en valencià en tota l'Administració pública exigix assegurar la formació i la competència lingüística adequades dels funcionaris i treballadors públics, i garantir, en tot cas, els coneixements bàsics del valencià quan accedisquen a la funció pública, així com que les diferents administracions programen l'extensió progressiva de l'ús del valencià com a llengua habitual» («Declaració sobre la situació social del valencià i iniciatives per a fomentar-ne l'ús», de 26 de juny del 2009).

Estes aspiracions i exigències han estat assumides bàsicament pels sindicats Comissions Obreres, Unió General de Treballadors i Intersindical Valenciana en el document «Bases de l'acord sobre la competència lingüística que ha d'acreditar el personal al servei de les Administracions valencianes», de 27 de desembre del 2016. L'AVL el saluda positivament i el considera adient com a base de negociació per a arribar a acords més amplis, sense excepcions en la seua aplicació, que incloguen el personal de l'Administració General de l'Estat en el territori autonòmic, així com els treballadors del servici públic de radiodifusió i televisió de titularitat de la Generalitat.

L'AVL espera que esta proposta siga assumida en els projectes legislatius del Govern valencià, especialment en el projecte de llei de funció pública, i que les Corts aproven les normes legals corresponents. Són imprescindibles per a

garantir el correcte servici públic als ciutadans en qualsevol de les dos llengües oficials. Així mateix, amb esta mesura s'impulsarà el foment de l'ús del valencià i es potenciarà l'autoestima de la nostra societat.

València, 13 de gener del 2017